

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 14, Sayı: 178, Temmuz 2026, s. 51-68

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.94440>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
18.05.2026

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.07.2026

Piraye POLAT KÖKSAL

Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi
piraye.plt@gmail.com
Orcid: 0009-0005-6269-6976

Cemre MANSUR

Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi
cemremansur12@gmail.com
Orcid: 0009-0009-4564-7901

Arş. Gör. Sezin CAN

Aksaray Üniversitesi, Müzik Eğitimi
sezinbulbul@gmail.com
Orcid: 0000-0002-8399-2011

Doç. Dr. Ömer Bilgehan SONSEL

Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi
sonselbilgehan@gmail.com
Orcid: 0000-0001-5814-4363

YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİ SİSTEM: ÜÇ YIL MODELİ (MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ÖRNEĞİ)

Öz

Bu araştırma, yükseköğretim sisteminde güncel bir tartışma konusu olan lisans eğitim süresinin üç yıla indirilmesi ve akademik yılın üç döneme bölünmesi modeline ilişkin müzik eğitimi öğrencileri ve öğretim elemanları görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, müzik öğretmenliği özelinde bu yapısal dönüşümün eğitim niteliği, akademik performans ve öğrenci gelişimi üzerindeki muhtemel etkilerini derinlemesine incelemektedir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş; veriler, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde müzik

öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 8 lisans öğrencisi ile gerçekleştirilen odak grup görüşmesi ve 11 öğretim elemanı ile yapılan yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, MAXQDA programı kullanılarak tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiş ve araştırmanın güvenilirlik oranı .93 olarak hesaplanmıştır. Araştırma bulguları hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının önerilen modele karşı büyük oranda mesafeli ve eleştirel bir tutum sergilediğini ortaya koymaktadır. Öğrenciler; erken mezuniyet, mali tasarruf ve istihdam sürecine erken atılma gibi sınırlı olumlu görüşler bildirmelerine rağmen; akademik denklik sorunları, mesleki olgunlaşma sürecinin kısılması, mental sağlık üzerindeki baskılar ve yaz tatillerinde çalışarak eğitimlerini finanse etme imkanının ortadan kalkması gibi konularda ciddi kaygılar dile getirmişlerdir. Öğretim elemanları ise modelin müzik eğitiminin uygulamalı ve zamana yayılan doğasıyla çeliştiğini, özellikle alan dışından gelen öğrenciler için büyük bir yetersizlik yaratacağını ve yaz döneminin ortadan kalkmasının akademik üretkenliği ve motivasyonu olumsuz etkileyeceğini vurgulamaktadır. Sonuç olarak, üç dönemlik sistemin müzik eğitiminin temelindeki "süreç ve içselleştirme" ihtiyacıyla uyummadığı, pedagojik verimliliği düşürebileceği ve hem öğrenci hem de akademisyenler üzerinde tükenmişlik riski taşıdığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yükseköğretim Reformu, Üç Yıl Modeli, Müzik Eğitimi, Trimester Sistem, Müzik Öğretmenliği.

A NEW SYSTEM IN HIGHER EDUCATION: THE THREE-YEAR MODEL (THE CASE OF MUSIC EDUCATION)

Abstract

This study aims to determine the opinions of music education students and faculty members regarding the model proposing the reduction of undergraduate education from four years to three years and the division of the academic year into three semesters, which has recently become a significant topic of discussion in higher education systems. Specifically, the study examines the possible effects of this structural transformation on educational quality, academic performance, and student development within the context of music teacher education. A qualitative research approach was adopted in the study. Data were collected through a focus group interview conducted with eight undergraduate students studying in music teacher education departments at different universities in Türkiye and semi-structured individual interviews with eleven faculty members. The obtained data were analyzed using thematic analysis through the MAXQDA software program, and the reliability coefficient of the research was calculated as .93. The findings revealed that both students and faculty members displayed largely critical and distant attitudes toward the proposed model. Although students expressed limited positive opinions such as early graduation, financial savings, and entering the employment process earlier, they also raised serious concerns regarding academic equivalency problems, the shortening of professional maturation processes, pressure on mental health, and the loss of opportunities to finance their education by working during summer breaks. Faculty members emphasized that the model contradicts the practice-based and time-dependent nature of music education,

would create significant inadequacies especially for students coming from non-music backgrounds, and that the elimination of summer breaks could negatively affect academic productivity and motivation. As a result, it was concluded that the trimester system is incompatible with the “process and internalization” requirements underlying music education, may reduce pedagogical efficiency, and carries the risk of burnout for both students and academics.

Keywords: Higher Education Reform, Three-Year Model, Music Education, Trimester System, Music Teacher Education.

GİRİŞ

Türkiye’de yükseköğretim sistemi, özellikle 1980 sonrası dönemde gerçekleştirilen reformlarla köklü bir dönüşüm sürecine girmiştir. 1980 öncesi dönemde Türkiye’de yükseköğretim sistemi; üniversiteler, akademiler, eğitim enstitüleri ve farklı kurumlara bağlı yüksekokullar gibi çok başlı bir yapı sergilemekteydi. Bu durum, özellikle 1960–1980 yılları arasında yükseköğretim kurumlarının ve öğrenci sayısının hızlı artışıyla birlikte koordinasyon sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Yükseköğretim Kurulu’nun resmi değerlendirmelerinde bu süreçte sistemin başarısızlık ve yozlaşma işaretleri gösterdiği ve bu nedenle köklü bir reformun ihtiyaç haline geldiği ifade edilmektedir (YÖK, 2023). Bunun üzerine 1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile yükseköğretim kurumları merkezi bir yapı altında toplanmış (Arslan, 2005) ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK), yükseköğretimin planlanması, düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu temel otorite haline gelmiştir (YÖK, 2023). Bu düzenleme, yükseköğretim sistemindeki çok başlılığı ortadan kaldırmayı hedefleyen kapsamlı bir reform olarak değerlendirilmektedir (Karavar ve Efiltili Atay, 2022). Reform sürecinin temel gerekçelerinden bir diğeri ise, üniversitelerin değişen toplumsal ve küresel koşullara uyum sağlayabilmesi için eğitim sisteminde yenilik, iyileştirme ve genişletme ihtiyacı ortaya çıkmış olmasıdır (Karavar ve Efiltili Atay, 2022).

1981 reformu, yükseköğretimin yapısal ve akademik boyutlarını ele alan kapsamlı bir yeniden düzenleme sürecini ifade etmektedir. Bu bağlamda, yükseköğretim programlarının süreleri ve içerikleri de yeniden ele alınmıştır. Reform sürecinde eğitim programları kapsam olarak genişletilmiş ve akademik içerik zenginleştirilmiştir (Yılmaz, 2014). Reformla birlikte, yükseköğretim programlarının süresi kapsamında yapılan düzenlemelerle reform öncesinde üç yıl olan lisans eğitimi dört yıla çıkarılmıştır. Bu çerçevede lisans eğitiminin dört yıllık bir yapıya kavuşturulması, eğitim içeriğinin genişletilmesi ve akademik standartların yükseltilmesiyle ilişkilendirilmektedir. Nitekim 1982 sonrası dönemde öğretmen yetiştirme kurumlarının üniversite çatısı altına alınması ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasıyla birlikte lisans programlarında dört yıllık süre yaygınlaşmıştır. İki yıllık eğitim enstitülerinin ve benzeri programların sonraki düzenlemelerle dört yıla çıkarılması ise 1989’da uygulanmıştır (Yüksel, 2012). Bu durumlar, yükseköğretimde standartlaşma ve bütünleşme hedeflerinin bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

1981 reformu sonrasında Eğitim Fakültesi müzik eğitimi bölümlerinin dört yıllık yapıya 1983-1984 yıllarında geçilmiştir. Bu yeni yapılanmada müzik eğitimi bölümlerinin dört yıllık yeni programı, uygulamalı, teorik ve formasyon derslerinin bir arada bulunduğu ve ana çalgı eğitiminin sekiz dönem olduğu bir program olarak düzenlenmiştir. Programda müziksel

işitme/okuma/yazma, dikey çokseslendirme ve koro gibi alan dersleri de yer almaktadır (Kavak, Aydın ve Akbaba-Altun, 2007, s. 139-140).

1996 yılının başlarında Eğitim Fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi için çalışmalar başlatan Yükseköğretim Kurulu, lisans ve lisansüstü eğitimlerde yürütülen programlarda bazı değişiklikler yapmıştır (Yükseköğretim Kurulu, 1998, s. 3). Yükseköğretim Kurulu'nun (1998) 1998-1999 müzik öğretmenliği programında ise lisans programında sekiz dönem boyunca çalgı eğitimi ve altı dönem boyunca piyano eğitimi yer almaktadır. 1983-1984 lisans programına kıyasla bu programda müziksel işitme/okuma/yazma dersi üç dönem ile sınırlıdır. Uygulamalı, teorik ve formasyon dersleri de bu programda yerini almaktadır (s. 79).

2006-2007 müzik öğretmenliği programının içeriğinde sekiz dönem boyunca hem çalgı eğitimi hem de piyano eğitimi yer almaktadır. Buna ek olarak, bu programda müziksel işitme/okuma/yazma dersinin altı dönem, armoni/kontrpuan/eşlik dersinin dört dönem, koro dersinin ise altı dönem olarak planlanmış olması programın önceki müzik öğretmenliği lisans program içeriklerine kıyasla, alan derslerinin yoğunlukta olduğunu göstermektedir. Alan eğitimi, genel kültür ve meslek bilgisi dersleri bu programda da yerini almaktadır (Yükseköğretim Kurulu, 2007, s. 179).

2018 yılı itibarıyla Yükseköğretim Kurulu'nun aldığı karar ile Türkiye'deki tüm eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği ana bilim dallarında sabit bir program uygulanmaya başlanmıştır. Önceki programlarda yer alan bazı alan dersleri bu programda daha az yer almaktadır. Müziksel işitme/okuma/yazma dersi Batı müziği teorisi ve uygulaması ismi ile değişip dört yıllık süreçte iki döneme düşürülmüştür. Buna benzer armoni ve eşikleme dersi de iki dönem ile sınırlı kalmıştır. Bireysel çalgı eğitimi yedi dönem ile sürdürülürken, piyano eğitimi ilk sene iki dönem ile yürütülmüştür. Bu programda da alan eğitimi, genel kültür ve meslek bilgisi dersleri yer almaktadır (Yükseköğretim Kurulu, 2018, s. 2).

2020 yılında Yükseköğretim Kurulu, eğitim fakültelerinde yürütülen programda yer alan “ders sayısı, ders saati / kredi sayısı ve yoğunluğu” sıralaması dikkate alınarak dersleri, müfredatları ve kredileri belirleme yetkisini Yükseköğretim Kurulu gözetiminde üniversitelere bırakma kararı almıştır (Yükseköğretim Kurulu'ndan aktaran Mansur, 2025, s. 3). Diğer programlarda olduğu gibi yine alan eğitimi, genel kültür ve meslek bilgisi içeren dersler programda yer almaktadır.

Günümüzde ise yükseköğretim sisteminde yeni bir dönüşüm tartışması gündeme gelmiş; lisans eğitiminin üç yıla düşürülmesi ve akademik yılın üç döneme bölünmesi gibi yeni bir model önerilmeye başlanmıştır. Bu tür tartışmalar, yükseköğretim sisteminin tarihsel süreç içerisinde sabit bir yapıdan ziyade, değişen toplumsal ve ekonomik ihtiyaçlara göre yeniden şekillenen dinamik bir yapı olduğunu göstermektedir. Nitekim geçmişte yükseköğretimin yapısal sorunlarına çözüm olarak geliştirilen düzenlemelerin, günümüzde farklı ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi söz konusudur.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile zaman yönetimi daha önemli bir hale gelmiştir. Teknolojinin gelişmesi zaman algısını da değiştirmiş ve kısa sürede yapılması gereken birçok farklı sorumluluğu beraberinde getirmiştir. Eskiye oranla zaman yönetiminin zorlaştığı bu çağda üniversitelerin sayısının artması, nüfusun ve üniversite mezunlarının çoğalması, ekonomik nedenlerden dolayı çalışanların emekli olmaması gibi faktörlerin meslek hayatına atılmayı

zorlaştırılabileceği düşünülebilir. Meslek edinme şartlarının zorlaşması, alanında yetişen bireylerin mesleki yeterlilikleri bakımından daha donanımlı olmalarını gerektirmektedir. Ekonomik açıdan değerlendirildiğinde, insanların veya öğrencilerin sürekli olarak değişen teknolojik değişimlere adapte olabilmesi için alanında uzman olan kişilere her zaman ihtiyaç duyulmakta ve bu bağlamda mesleki eğitimin önemi artmaktadır (Ceylan Şaşmaz ve Ögüldü, 2024, s. 2773). Bu önem göz önünde bulundurulduğunda, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin de müzik eğitimi alanının mesleki eğitim süreçlerinde olgunlaşma gerektirmesi nedeniyle uzun bir eğitim sürecine dahil olması gerekeceği düşünülmektedir. Öğrencilerin mesleki anlamda kendilerini geliştirmesinin sürece dayalı olduğu söylenebilir. Ancak lisans eğitiminin üç yıla indirilmesi ve üç dönemli sisteme geçişin; eğitimde verimlilik, süreç gerektiren derslerin pekiştirilmesi ve iş yükü gibi boyutlarda çeşitli etkiler doğurabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, eğitim sistemiyle doğrudan etkileşim içinde olan öğrenciler ve öğretim elemanları üzerindeki yansımalarının incelenmesi önem taşımaktadır. Bu tür sistem değişikliklerinde yol gösterici olması bakımından bilimsel araştırmaların önemi büyüktür. Ancak bu alanda müzik eğitimi özelinde alanyazın tarandığında bilimsel bir çalışma bulunmamaktadır.

Tüm bu bilgiler ve gereksinimlerin ışığında araştırmanın problem cümlesi “üniversitelerde öğretim süresinin üç yıla indirilmesi ve üç dönemli sisteme geçişe ilişkin öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir;

1. Üniversitelerde öğretim süresinin üç yıla indirilmesi ve üç dönemli sisteme geçişe ilişkin öğrenci görüşleri nasıldır?
2. Üniversitelerde öğretim süresinin üç yıla indirilmesi ve üç dönemli sisteme geçişe ilişkin öğretim elemanı görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Yükseköğretim Kurulu tarafından planlanan muhtemel lisans yapılanması ile lisans eğitiminin üç yıl, dokuz yarıyla dönüşmesi hakkında öğrencilerin ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2016), nitel araştırmaların psikolojik ölçümler ve sosyal olgulara yönelik derinlemesine veri sağladığını ve geleneksel araştırma yöntemleriyle ele alınması güç olan soruların açıklanmasında gerekli olduğunu vurgulamaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubu belirlenirken, lisans eğitiminin dönüşümünden etkilenecek iki grup olan öğrenciler ve öğretim elemanları göz önünde bulundurularak iki farklı örneklem grubu oluşturulmuştur. Birinci örneklem grubu kişisel bilgi formu ile araştırmacılar tarafından geliştirilen “Odak Grup Öğrenci Görüşme Formu”nun uygulanacağı lisans öğrencileridir. Çalışma kapsamında tüm eğitim fakültesi müzik öğretmenliği anabilim dallarından öğrenci katılımı istenmiş, gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmak isteyen öğrenciler bir havuzda toplanmıştır. Coğrafi bölge çeşitliliği, kurumların tarihçeleri, öğretim programı çeşitliliği gibi çeşitliliklerin korunması için amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kapsamında 8 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir. Araştırmanın ikinci örnekleme ise

“Öğretim Elemanı Görüşme Formu” nun uygulandığı akademisyenlerdir. Gönüllülük esasına dayalı olarak belirlenen örnekleme amaçsal örnekleme yöntemlerinden olan uygun durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun durum örnekleme yöntemi, araştırma yapılacak birey ya da grupların araştırma sürecine dahil edilmesinin daha kolay ya da bunlara daha kolay ulaşılabilir olmasıdır (Ekiz, 2009, s. 116). Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlere ilişkin bilgiler tablo 1 ve 2’de verilmiştir.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Lisans Öğrencilere İlişkin Demografik Bilgiler Tablosu

Öğrenci No	Öğrenim Gördüğü Üniversite	Sınıf Düzeyi
K1	Gazi Üniversitesi	Lisans 4
K2	Aksaray Üniversitesi	Lisans 3
K3	9 Eylül Üniversitesi	Lisans 4
K4	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Lisans 2
K5	Kafkas Üniversitesi	Lisans 3
K6	Amasya Üniversitesi	Lisans 3
K7	Nevşehir Üniversitesi	Lisans 3
K8	Marmara Üniversitesi	Lisans 2

Tablo 1. incelendiğinde odak grup görüşmesine katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteler coğrafi bölge olarak çeşitlilik göstermekte, kuruluş tarihçeleri olarak müzik eğitimi anabilim dalları arasında tüm aralıkları temsil etmekte ve lisans düzeyleri de 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde dağılım göstermektedir. Araştırmaya birinci sınıf öğrencilerinin dahil edilmemesinin sebebi ise üniversite sistemine uyum sağlama sürecinde olabilecekleri ve öğretim programı hakimiyetlerinin düşük olma ihtimalidir.

Tablo 2.

Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarına İlişkin Demografik Bilgiler Tablosu

Öğretim Elemanı No	Görev Yaptığı Üniversite	Ünvan
ÖE1	Aksaray Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE2	Giresun Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE3	Nevşehir Üniversitesi	Doçent
ÖE4	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Doçent
ÖE5	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Doçent
ÖE6	Van Yüzüncüyıl Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE7	Kafkas Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE8	İnönü Üniversitesi	Profesör
ÖE9	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE10	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Doçent
ÖE11	Gazi Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi

Tablo 2. incelendiğinde Türkiye’nin çeşitli üniversitelerinde görev yapan ve çalışmaya gönüllü katılan akademisyenlerin bilgileri yer almaktadır. Öğretim elemanlarının unvan dağılımları incelendiğinde bir profesör, dört doçent ve altı doktor öğretim elemanı olduğu görülmektedir. Sistemlerin değişmesinde üst ünvanlar en az etkilenirken orta ve alt ünvanlar her zaman en çok etkilenen kişiler olmaktadır. Önlerinde uzun bir meslek hayatı olması ve akademik unvan serüvenleri düşünüldüğü zaman sahada veri toplanacak en uygun kişiler önce

doktor öğretim elemanları, sonra doçentler, en son profesörlerdir. Bu sebeple görüşme yapılan akademisyenlerin dağılımı ideal görülmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Öğretim elemanı ve lisans öğrencilerinin üniversitelerdeki muhtemel yeni sisteme yönelik görüşlerinin incelendiği bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşmesi ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. “Odak grup görüşmeleri, önceden belirlenmiş yönergeler çerçevesinde gerçekleştirilen, bu yöntemin mantığına uygun olarak, görüşülen kişilerin öznelliklerini ön planda tutan, katılımcıların söylemine ve bu söylemin toplumsal bağlamına dikkat edilmesi gereken nitel bir veri toplama tekniğidir” (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz, 2011, s. 97). Katılımcılarla 14 Mart 2026 tarihinde 60 dakikalık bir odak grup görüşmesi yapılmıştır. Bu görüşmede araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış “öğrenci görüşme formu” kullanılmıştır. Öğrencilere muhtemel yeni sistem anlatılmış ve birinci katılımcıdan itibaren görüşme başlatılmıştır. 60 dakikalık görüşme katılımcıların da izni alınarak kamera kaydına alınmış ve transkripsiyon yapılarak dijital ortama aktarılmıştır.

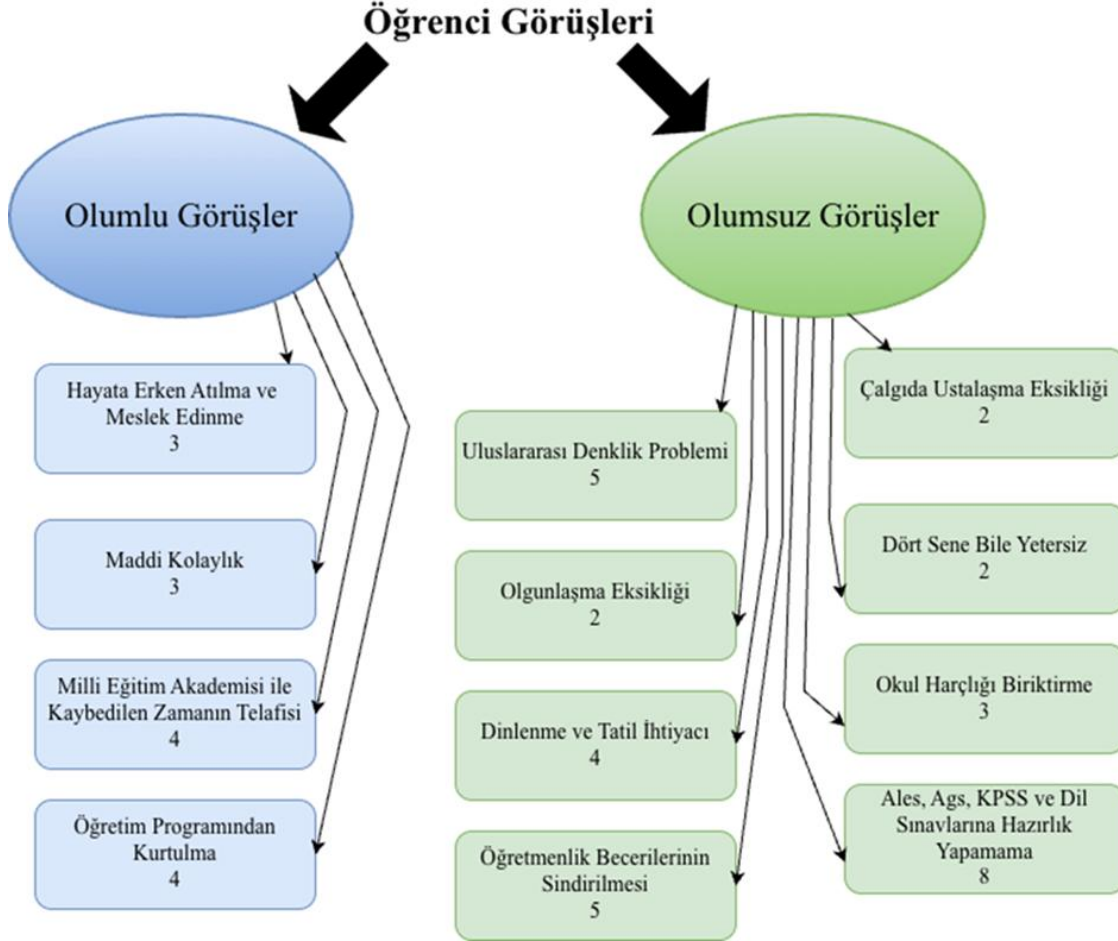
Görüşme tekniği ise literatürde bazen mülakat olarak da yer almaktadır. Literatürdeki tanımlara göre görüşme “iki ya da daha fazla sayıda kişi arasında belirli bir amaç etrafında ve belirli bir düzende gerçekleştirilen söyleşilerdir”. Görüşmenin amacı ise katılımcının iç dünyasına girerek onun ilgili konu ya da durum hakkındaki bakış açısını anlamaktır (Coşkun, Altunışık ve Yıldırım, 2017; Patton, 1987). Araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış “öğretim elemanı görüşme formu” ile akademisyenlerin verileri toplanmıştır. Her bir öğretim elemanı ile Zoom üzerinden görüşme planlanmış ve görüşmeler 13 dakika ile 25 dakika arasında değişmiştir. Katılımcılardan izin alınarak tüm görüşmeler kayıt altına alınmış ve transkripsiyon yapılarak dijital ortama aktarılmıştır.

Her iki örneklemde elde edilen ses dosyaları metin dosyasına çevrildikten sonra MAXQDA 26.2 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada nitel analiz yöntemlerinden olan tematik analiz kullanılmıştır. Tematik analiz verinin içerisinde yer alan desenleri (temaları) analiz etmek, anlamak ve raporlamak amacıyla kullanılan bir analiz yöntemidir (Braun ve Clarke, 2006). Her bir koda ait öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri, çizelgelerin altında Öğretim Elemanı Numarası (ÖE1, ÖE2, ..., ÖE11) ve öğrenciler için Katılımcı Numarası (K1, K2...) kullanılarak sunulmuştur. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, öğretim elemanlarından ve öğrencilerden elde edilen ses kayıtları ve yazılı veriler araştırmacılar tarafından kodlanmış ve alt kodlar hâline getirilmiştir. Daha sonra bu kod ve alt kodlar karşılaştırılarak aralarındaki tutarlılık incelenmiştir.

Elde edilen bulgular, dört alan uzmanının değerlendirmesine sunulmuş ve alınan geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen “Güvenirlilik = Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı)” formülü kullanılarak hesaplanmış ve uzlaşma oranı .93 olarak belirlenmiştir. Son aşamada, kod ve alt kodlar dört alan uzmanının yanı sıra bir ölçme ve değerlendirme uzmanı ile bir program geliştirme uzmanına sunulmuş; alınan geri bildirimler doğrultusunda 1 kod ve 4 alt kod çıkarılarak çalışma son hâline getirilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

1. Üniversitelerde Öğretim Süresinin Üç Yıla İndirilmesi ve Üç Dönemlik Sisteme ilişkin Öğrenci Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorumlar

Şekil 1. Üniversitelerde Öğretim Süresinin Üç Yıla İndirilmesi ve Üç Dönemlik Sisteme ilişkin Öğrenci Görüşler

Şekil 1.'de örnekleme yer alan katılımcı öğrencilerin lisans eğitiminin dört yıl, sekiz yarıyıldan üç yıl, dokuz yarıyla dönüştürülmesine ilişkin görüşleri verilmiştir. Öğrencilerin odak grup görüşmeleri sonucu bu konuda iki kod ve toplam 12 alt kod elde edilmiştir. Görüşler olumlu ve olumsuz kodlarında toplanırken dört olumlu, sekiz ise olumsuz alt kod tespit edilmiştir. Olumlu alt kodlara ilişkin bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir;

Bu durum benim açımdan olumlu bir durumdur. Üç yıla inmesi yüksek lisansa daha erken başlamam için bir fırsat olacaktır. Mesleğe daha çabuk başlama şansı olarak görüyorum. (K2)

Üniversitenin üç yıla inmesi maddi anlamda çok büyük kolaylık sağlayacaktır. Bir ailenin çocuğunu dört sene yerine üç sene finanse etmesi, barındırması daha fazla kişinin üniversiteye gidebilmesine olanak sağlayacaktır diye düşünüyorum. (K4)

Biliyorsunuz bu sene Milli Eğitim Akademileri geldi ve atanmak için artık üniversiteden sonra akademide eğitim almamız gerekiyor. Mesleğe atılmak için sabırsızlanırken akademilerin eklenmesi bizim meslek hayatımıza başlamamızı iyice geciktirdi. Lisans hayatı üç yıla düşerse o zaman kaybedilen bu zamanı telafi etmiş oluruz. (K3)

Öğretim programımız çok kötü bir program, son sınıfta neredeyse alan dersimiz yok ve nitelikli bir müzik öğretmeni olmamı sağlayacak bir sene yaşamayacağım. Bu programı okumaktansa lisansın üç seneye düşürülmesini tercih ederim. (K2)

Bizim öğretim programımızda son sınıfta alan dersi neredeyse yok, öğretmenlik uygulaması dışında faydalı bir ders görmüyoruz. Şu anki programı okuyup zaman kaybetmektense üç senede mezun olmak isterdim. (K4)

Olumsuz alt kodlara ilişkin bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir;

Denklik açısından ve zamanlama açısından problem yaşama ihtimalimiz yüksek gibi görünüyor. Üç yarıyla çıkabilmemiz için dönemlik hafta sayılarının azalması gerekecek bu da yurtdışına gitmek istediğimiz okullar ile program uyumsuzluğuna sebep olacaktır. Öte yandan Erasmus programının kapsadığı ve okulumuzun anlaşmasının olduğu tüm kurumlar senede iki yarıyıl eğitim veren kurumlar. Bu durumda karşılığı olmayan bir döneme sahip olacağız. Böyle bir durumda mezuniyetimi riske atmam. (K1)

Bence müzik öğretmenliği eğitimi için dört sene bile yeterli değil. Ben güzel sanatlar lisesi mezunu değilim ve üniversiteyi kazandığımda derslerin ağırlığına ve yoğunluğuna çok şaşırmıştım. Bu sebeple dört yıl bile verimli işlemek için yetmezken 3 yıla düşürülmesi öğretmen niteliğinin düşmesine sebep olur. (K6)

Ben mevcut sistemde dört yılımı da kapsayan uzmanlaşma ve uygulama sürecine odaklanmaktayım. Benim için önemli olan okulun kaç yıl sürdüğünden ziyade bu süreyi nasıl değerlendirdiğimdir. (K7)

Olaylara geçen seneki bakış açımı bu seneki bakış açım çok farklı, o yüzden üniversitenin yıllar geçtikçe olgunlaşmaya katkısı olduğunu düşünüyorum. Bu sebeple üniversitede okuyacağım bir sene daha olgunlaşmama çok şey kazandıracaktır. Sürecin kısılması olgunlaşmadan mezun olmamıza sebep olacaktır. (K1)

Bazı şeyler teori eğitimiyle değil yaşamla ve deneyimlerle öğrenilir. Lisans hayatından çıkartılacak 1 senenin bu öğrenilecek şeylerden çok fazla götürüsü olacağını düşünüyorum. (K5)

Bir yılda üç yarıyıl olması aslında sıkıştırılmış bir eğitimle daha hızlı bitecek bir üniversite hayatı gibi görünse de öğrencilerin mental sağlığı için çok zararlı olacağını düşünüyorum. Her insanın dinlenmeye, tatil yapmaya, derslerden biraz uzaklaşmaya ihtiyacı vardır ancak bu fırsatı bulamayan öğrenciler daha çabuk tükenecektir. (K5).

Ben alan dışından fakülteye gelmiş biri olarak ana çalgı eğitimim için üç sene çok yetersiz kalır. Belki teorik bölümlerde üç seneye sıkıştırmak mantıksız olmayabilir ama çalgımızda uzmanlaşmamız gereken ve uygulamalı boyutu çok olan bizim alanımız için bu durum hiç uygun değil. (K1)

Bizim öğretim programımızın son sınıfında çalgı dersi yok. Bu yüzden arkadaşlarım çalgı eğitimi alabilmek için dersi bilerek bırakıyorlar çünkü çalgı eğitimi üç sene yeterli olmuyor. (K3)

Ben yüksek lisans yapmak istiyorum ve Dil sınavı ile Ales için geçen yaz tatili kursa gittim çünkü yoğun ders programım arasında bir de bu kursları halletmem mümkün değil. O yüzden müzik öğrencileri için yaz tatili çok büyük oranda gelecekte gireceği sınavlara yönelik çalışmalarını yapacağı zaman dilimleridir. (K8)

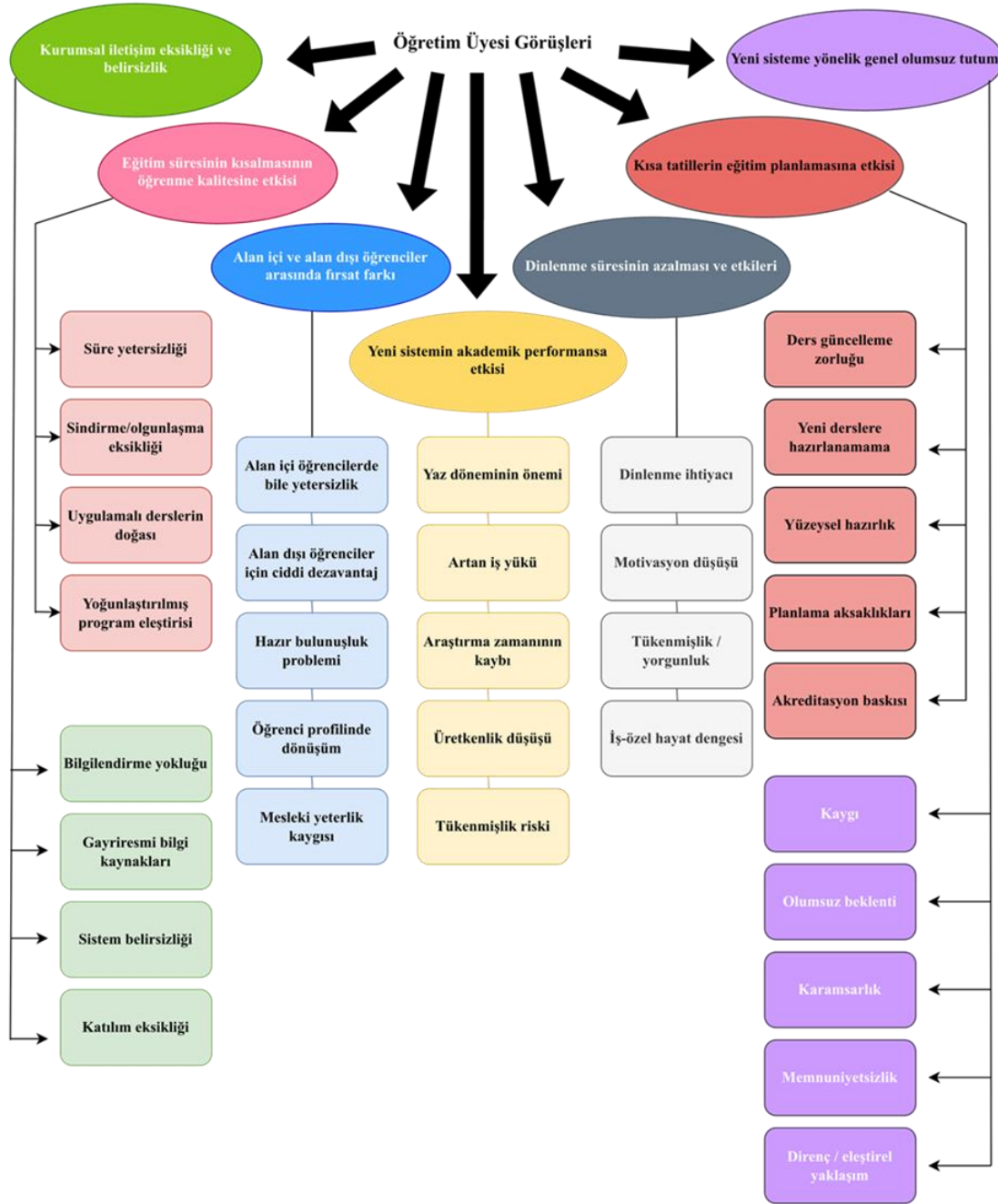
Eğer lisans süresi üç yıla inerse öğrencilerin ne Akademi sınavı için ne de Ales ve dil sınavı gibi sınavlara hazırlanabilmesi için yeterli vakti olmayacaktır. Bu da mezun olduktan sonra bu sınavlara hazırlanabilmesi için en az bir sene kaybetmesi demektir. Yani bir kazanç olmamaktadır. (K7)

Ben yaz tatillerinde müzisyenlik yapan bir öğrenciyim. Yazları çalışıp kazandığım para ile kışın sadece kredi alarak geçinebiliyorum. Yaz tatili benim için tatil değil okuyabilme imkanımı sağlamam demek. Eğer lisans üç seneye düşerse ben okuyamazdım. (K4)

Ben akademiye hazırlanmayı düşünen biriyim. Bu seneki arkadaşlarımdan gördüğüm kadarıyla dershanesiz olmuyor. Dershaneler ise yaz tatilinde kamp yapıp kış döneminde test çalışması yapıyorlar sadece. Eğer lisans üç yıla düşerse AGS yi kazanabilmek için lisanstan sonraki seneyi dershaneye ayırmam gerekecektir. (K6)

Ben büyükşehirde okuyorum ve kira, yemek içme gibi fiyatlar çok yüksek. Ailemin desteği kendi başına yeterli olmuyor. Yaz tatillerinde düğünlerde çalışıyor, gündüzlerinde ise özel ders veriyorum. Bu da kışın kiramı rahat ödememi sağlıyor. Lisans senede üç dönem olsaydı bu imkânı bulamazdım. (K1)

2. Üniversitelerde Öğretim Süresinin Üç Yıla İndirilmesi ve Üç Dönemlik Sisteme ilişkin Öğretim Elemanı Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorumlar

Şekil 2. Üniversitelerde Öğretim Süresinin Üç Yıla İndirilmesi ve Üç Dönemlik Sisteme ilişkin Öğretim Elemanı Görüşlerine Ait Bulgular

Şekil 2. incelendiğinde, örneklemede yer alan katılımcı öğretim elemanlarının lisans eğitiminin dört yıl, sekiz yarıyıl yerine üç yıl, dokuz yarıyla dönüştürülmesine ilişkin görüşleri verilmiştir. Öğretim elemanları ile yapılan bireysel görüşmeler neticesinde yedi kod ve toplam 32 alt kod elde edilmiştir. Görüşler kurumsal iletişim eksikliği ve belirsizlik, eğitim süresinin

kısalmasının öğrenme kalitesine etkisi, alan içi ve alan dışı öğrenciler arasında fırsat farkı, yeni sistemin akademik performansa etkisi, dinlenme süresinin azalması ve etkileri, kısa tatillerin eğitim planlamasına etkisi, yeni sisteme yönelik genel olumsuz tutum kodlarında yer alırken, bu ana kodlara ait 32 farklı alt kodda toplanmıştır. Kurumsal iletişim eksikliği ve belirsizlik koduna ait bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Tarafıma herhangi bir bilgilendirme yapılmadı. Sadece çevremden ve sosyal medyadan öğrendim. (ÖE4)

Hiçbir şekilde bilgilendirilmedim. Sadece bir arkadaşımın Atatürk Üniversitesi'nde pilot uygulama yapılacağını duydum, ancak o da sadece duydu. (ÖE10)

Yeni okutacağımız programın içeriği ile ilgili geniş bir bilgilendirme yapılmadı. Bizlerden yeni gelecek olan sistem ile ilgili görüşler istendi ve bu doğrultuda görüşler bildirdik. Aslında yeni sistem ile ilgili olarak net bir bilgilendirmeye sahip değilim. (ÖE7)

Eğitim süresinin kısalmasının öğrenme kalitesine etkisi koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Müzik eğitimi uygulamalı bir alan olduğu için, alan yeterliklerini sağlayabilmek için yeterince sindirebilecekleri süre olmayacaktır. (ÖE1)

Müzik derslerinin üç seneye sığdırılması asla mantıklı bir şey değildir. Öğrenci haziranla eylül ayı arasında bile o uygulama sürecinde büyük olgunlaşma süreçleri yaşarken, sürenin kısalması müzik eğitimi olumsuz etkiler. (ÖE10)

Müzik eğitimi dört yıla bile sıkıştırılmayacak kadar uzun bir sürece yayılmalıdır. Hem Avrupa'da hem de ülkemizde mesleki müzik eğitimi dört, beş yaşlarına kadar inmiş durumda. Bizim ise bu kadar geniş çaplı bir eğitimi üç yılda sindirmemiz mümkün değildir. (ÖE4)

Diğer alanlar teorik olduğu için belki etkilenmeyebilir, ancak bizim alanımız önce teoriyi öğrenip sonra uygulamaya döktüğümüz bir alan. Üç sene bu bilgilerin sindirilmesi için çok az bir süre. Kaldı ki, verdiğimiz bu eğitimin sonunda yetişen öğrencilerimiz mezun olunca uygulamalı öğretmenlik yapacaklar. Bu yüzden sindirilmesi imkânsız gibi geliyor. Belki hazırlık sınıfı eklenip, bu sınıfta temel müzik bilgilerini alıp sonra bölüme geçerse, o zaman üç sene yeterli olabilir. (ÖE3)

Alan içi ve alan dışı öğrenciler arasında fırsat farkı koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Bizim öğrenci profilimiz genelde alan dışından gelen öğrenciler. Bu öğrenciler müzikle üniversitede tanışıyorlar. Üç sene bu durum için çok başarısızlığa sebep olur. (ÖE2)

Alan dışından gelen öğrenciler için durum çok daha vahim. Güzel sanatlar lisesinde en azından öncesinde bir dört sene var ancak alan dışından gelen öğrenciler için yetersiz bir süre. (ÖE1)

En çok sorunu alandışından gelenler yaşayacak. Zaten alandışı öğrencilerin sayısı arttı, 800 bin barajından dolayı. Onlar zaten hazır bulunuşlukları zayıf vaziyette, bir de bunu bir yılda elinden alıp hızlandırılmış bir noktaya koyarsak hem uygulamalı hem teorik derslerde çok zorluk çekeceklerini düşünüyorum. (ÖE8)

Mevcut süre alanı içinden gelen öğrenciler için bile yeterli değilken ve alan dışından gelen öğrenciler yeterince programı sindiremiyorlar sürenin kısılması hem aradaki farkı hem de profili çok etkileyecektir. (ÖE11)

Güzel Sanatlar Lisesi mezunu öğrenciler dört sene lisede, dört sene de üniversitede toplam 8 yıllık bir uzmanlık süreci yaşayabiliyorlar, ancak üç seneye inerse bu uzmanlık süresi kısılır. Ben toplam lise ve üniversite olarak yedi seneyi bile yetersiz bulurken sadece üniversitede üç senede müzik eğitimi uzmanı yetiştirmek çok zor. (ÖE6)

Aslında alanı veya alandışı arasındaki fark yıl ile alakalı bir durum değil. Dört dönem, altı dönem ya da sekiz dönem olması çok bir şeyi değiştirmiyor. Ders programını, ders içeriklerini ve dersi veren kişinin inisiyatifinde olan bir durum. (ÖE9)

Yeni sistemin akademik performansa etkisi koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Akademik çalışmalarına çok kötü yansır. Ben ve çevremdeki tüm akademisyenler yaz gelse de akademik çalışmalarımı yapsam diyor. Tez çalışmalarımız ve yayınlarımız için anca yaz tatilinde çalışabiliyoruz. Bir yandan da özel hayatlarımıza vakit ayırmaya çalışıyoruz. Üçüncü dönemin eklenmesi bunların hepsini olumsuz ekler ve mutsuz akademisyenler yaratır. (ÖE10)

Yaz ayları akademisyenlerin projelerine ve yayınlarına odaklanabildiği en güzel fırsattır. Eğer bu sürece bir dönem konulursa akademik üretkenlik çok olumsuz etkilenir. (ÖE5)

Ben hem akademik çalışmalarımı hem de gezme ve dinlenmemi dengelemeyi çok severim. Her iki açıdan da tatilin elimizden alınması konsantrasyonumu olumsuz etkiler. 30 saat ders yüküm varken ve bir sürü sanatsal faaliyet varken şu an bile çalışmalarımı yapmam için fırsat bulamıyorum. Üç dönemde nasıl vakit bulacağımı bilemiyorum. (ÖE3)

Sayısı az akademisyen olduğumuz için çok fazla komisyon ve evrak işine sahibim. Şu an bile akademik çalışmalarımı yapabilmek için tatilleri beklerken olası bir üç dönem uygulamasında hiç yayın yapabileceğimi sanmıyorum. (ÖE2)

Ders yükü fazla olduktan sonra bu durum çok değişmiyor zaten. Tabii akademik çalışmalar için yaz dönemi daha uygun oluyor. Ders yükü ağır olmadığı sürece, 15 saati geçmediği sürece, herhangi bir akademisyenin sorun yaşayacağını düşünmüyorum. Ama sadece mental olarak yaz tatili alışkanlığı var, bu durum biraz sekteye uğrayabilir, insanlarda moral bozukluğu olabilir. (ÖE9)

Dinlenme süresinin azalması ve etkileri koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Hem öğretmenler hem de öğrenciler için bir dönemi bitirip yeni döneme başlamak hazır hissetmek açısından çok olumsuz. Özellikle ailesi uzakta yaşayan öğrenciler ailelerinin yanına gitmek için uzun tatilleri bekliyorlar eğer tatiller kısa sürerse öğrenciler ilk haftalarda okula gelmeyip görünmeyen bir tatil oluşturunca olur. (ÖE3)

Çok fazla ders yüküm olduğu için akademik çalışmalarım için ancak yaz tatilinde fırsat bulabiliyorum. Eğer yaz tatilinde dönem olursa ne çalışma yapabilirim ne çocuklarımla ilgilenebilirim. Tüm hayatım olumsuz etkilenir. (ÖE6)

Yaz döneminde derslerin devam etmesinin akademik çalışmalarımı olumsuz etkileyeceğini düşünüyorum. Ders, sınav ve değerlendirme süreçleri yıl boyunca zaten yoğun geçtiği için bu durum iş yükümü artırıyor. Özellikle müzik eğitimi programının uygulamaya dayalı yapısı nedeniyle bazı günler yalnızca uygulamalı dersler yürütüyorum ve bu durum hem fiziksel hem de zihinsel olarak yorucu oluyor. Bununla birlikte, akademik çalışmalarımın önemli bir kısmını ekip çalışmaları oluşturuyor ve bu çalışmalar genellikle yaz dönemine denk geliyor. Bu nedenle yaz dönemi benim için aslında daha verimli bir süreç oluyor. Ancak yeni sistemle birlikte yazın da derslerin devam etmesi; dinlenme süresinin azalması ve yeni dönem hazırlıklarının (ders programı ve içerik geliştirme gibi) aynı döneme sıkışması nedeniyle akademik verimliliğimin olumsuz etkilenebileceğini düşünüyorum. (ÖE7)

Tabii ki kötü yansıyacak. Hem ders performansımı düşürecek hem kendi akademik çalışmalarına yeterli vakti ayıramayacağım. Ayriyeten zaten hepimizin bildiği gibi bahar döneminde öğrenci performansı genel olarak düşer. Ne kadar hava sıcaklarsa ne kadar sosyal hayat canlanırsa motivasyon o denli düşmekte. Özellikle güney illerinde bu sorun çok artacaktır. Sağlıklı bir gelişim için dinlenmenin de önemli bir yapı olduğunu düşünmekteyim. Bize dinlenme fırsatı verilmezse akademik çalışmalarımın da eski verimlilikle yürümeyeceğini düşünüyorum. (ÖE8)

Kısa tatillerin eğitim planlamasına etkisi koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Yeni döneme hazırlık yapmak imkânsız olur. İnsan yeni döneme hazırlanırken dersin içeriğini günümüze göre güncellemek ve dönüştürmek istiyor ancak dönem araları kısalsa çok yüzeysel hazırlık yapabiliriz. (ÖE10)

Yıllardır uzmanlık alanıma yönelik dersler yürüttüğüm için ders hazırlıklarında zorlanmam ancak akreditasyon gereği öğretim programlarımız güncelleniyor ve olası yeni ders eklenmelerinde bu derslere hazırlanmak için yeterli zamanı bulamam. (ÖE3)

Küçük üniversitelerde çalışmanın dezavantajlarından biri öğretim elemanının az olması, dolayısıyla bir hocanın birden çok alanın dersini yürütmesidir. Bu durum derslere hazırlık yapmamızı ve kendimizi o derse hazırlamamızı sıkça gerektirir. Birçok meslektaşımın da bu durumda olduğunu düşünüyorum, durumu olumsuz buluyorum. (ÖE2)

Kendimi yenilemem konusunda yeterli zamana ihtiyacım olmayacak. Zaten yıllardır aynı derslere giriyoruz ama bunlar hem güncelleme revize etmemiz gerekiyor. Bunlar için yeterli zamanım olmayacak. Motivasyonum da zayıf olacak. Her anlamda kötü etkileyeceğini düşünüyorum. Zaman yönetimini sağlayamayız. En büyük mesele bu. (ÖE8)

Verdiğimiz bir dersin yeni dönem öncesi güncellenmesi, içeriğin gözden geçirilmesi gerekir. Yeni sistemde dönemlerin arasındaki süre buna yeterli olmayacaktır. (ÖE11)

Yeni sisteme yönelik genel olumsuz tutum koduna ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Hem öğretmenler hem de öğrenciler için bir dönemi bitirip yeni döneme başlamak hazır hissetmek açısından çok olumsuz. Özellikle ailesi uzakta yaşayan öğrenciler ailelerinin yanına gitmek için uzun tatilleri bekliyorlar eğer tatiller kısa sürerse öğrenciler ilk haftalarda okula gelmeyip görünmeyen bir tatil oluşturacaktır. (ÖE3)

Akademisyenlik mesaisi olan bir meslek değildir. Şu an elimde derslerimin yanı sıra tez danışmanlıkları, kongre çalışmaları, makale veri toplama süreçleri gibi eşzamanlı ve 24 saati kapsayan bir iş yükü var. Elimdeki derslerle bile bunları yetiştirmem çok zorken ve çalışmalarımı odaklanıp hızlandırabilmek için yaz tatilini beklerken bu tatilin elimden alınması üretkenliğimi olumsuz etkiler. (ÖE4)

Hem akademisyenler hem de öğrenciler için dönemin değerlendirilip yeni döneme hazırlanan dönemler dönem aralarıdır. Öğrencinin bir dönem boyunca öğrendiği şeylerin olgunlaştığı akademisyenin de yeni dönem için dinlendiği dönemdir. Dönem aralarının kısalması dönemin planlanması ve hazırlık yapılması için olumsuz etkilenir. Akademisyenlerin iş yapma becerisi ve üretkenliği düşer. (ÖE1)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma sonucunda öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bu program değişikliğine karşı büyük oranda mesafeli ve eleştirel bir tutum sergiledikleri, üç dönem modelinin müzik eğitiminin temelindeki "süreç ve içselleştirme" ihtiyacıyla çeliştiği ortaya çıkmıştır. Nitekim Wiggins (2007), müzik öğrencilerinin pedagojik ve müzikal bilgiyi birleştirebilmeleri için bilgiyi kendilerinin yapılandırması gerektiğini ve bunun ciddi bir zaman ve sentez süreci gerektirdiğini vurgulamaktadır. Sıkıştırılmış bir üç yıl modeli, öğrencilerin bu derin sentezi yapmaları için gereken zamanı ellerinden alarak, eğitimi mekanik bir hale getirme riski taşıyabilir. Aynı zamanda, müzik eğitimi sadece teknik becerilerin kazanımı olmadığını; eylem, pratik ve deneyime dayalı süreçler gerektirdiğini göstermektedir. Sürecin kısaltılması, bu yansıtıcı düşünme payını ortadan kaldırarak yüzeysel bir öğrenmeye yol açabilir (Arriaga Sanz ve Riaño Galán, 2017). Benzer şekilde, öğrencilerin mesleki olgunlaşma kaygıları, López-Íñiguez ve Bennett (2021) tarafından tanımlanan öğrenen kimliği inşası ile doğrudan ilişkilidir. Öğrencilerin gelecekteki mesleki benliklerini inşa edebilmeleri, zaman alan dinamik bir öz-değerlendirme sürecidir. Eğitim süresinin sıkıştırılması, öğrencileri eylem üzerinde düşünmeye teşvik eden yansıtıcı uygulama ortamını ortadan kaldırarak; zaman baskısı nedeniyle otonomiye zedeleyen ve hazır bilgiyi dikte eden geleneksel öğretmen modellerine geri dönüş riskini doğurmaktadır (Iglesias ve Tejada, 2024).

Öğrenciler arasında sisteme yönelik sınırlı bir olumlu bakış açısı bulunmakla birlikte, bu durumun eğitim niteliğinden çok "zamandan tasarruf" ve "maddi kazanç" odaklı olması dikkat çekmektedir. Bazı öğrenciler, Millî Eğitim Akademisi süreciyle uzayan istihdam sürecini dengelemek ve iş hayatına erken atılmak adına sürenin kısaltmasını bir avantaj olarak görmektedir. Ancak bu durum, öğrencilerin çoğunluğu tarafından dile getirilen pedagojik ve ekonomik kaygıların arkasında kalmaktadır.

Öğrenciler özellikle mevcut programın (2018) son senesindeki alan dersi eksikliğini ve verimsizliğini eleştirerek sürenin kısaltmasını bir çözüm olarak görmektedir. Ancak öğretim elemanları, uygulamalı bir eğitimin hazırlık sınıfı gibi bir destek olmadan üç yıla sığdırılmasının verimli olmadığını belirtmektedir.

Özellikle alan dışından gelen öğrencilerin dört yıllık mevcut sistemde dahi uygulamalı eğitimleri içselleştirmekte zorlanmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında, sürecin üç yıla sıkıştırılmasının bu öğrenciler için başarısızlık ve fırsat eşitsizliği yaratacağı öngörülmektedir.

YÖK'ün (2025) velilerle yaptığı görüşmelerin sonucunda imkânlarından kısarak çocuklarını okutan ailelerin de bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle eğitime devam

edebilmek için çalışmak durumunda olan birçok öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenciler, özellikle büyükşehirlerdeki yüksek kira ve yaşam masraflarını karşılayabilmek için yaz tatillerini dinlenerek geçirmek yerine ailelerine ve kendi eğitimlerine finansal destek sağlamak için herhangi bir işte çalışarak geçirmektedir. Öğrencilerin yaz tatillerinin kalkmasına yönelik tükenmişlik ve iş-yaşam dengesi kaygıları, literatürde müzik öğrencilerinin yaşadığı finansal güvencesizlik ve yoğun tempo kaynaklı stres bulgularıyla güçlü bir paralellik göstermektedir (López-Íñiguez ve Bennett, 2021).

Ayrıca çoğu öğrenci yaz tatillerini ALES, yabancı dil ve Akademi sınavlarına hazırlık için kullanmaktadır. Tatilin kısılmasının, bu hazırlıkların mezuniyet sonrasına sarkmasına, dolayısıyla kazanılan "bir yılın" tekrar kaybedilmesine neden olabileceği düşünülmektedir.

Öğretim elemanları, ders saatleri, idari görevleri ve yürütülen tez danışmanlıkları nedeniyle makale, proje ve veri toplama gibi bilimsel faaliyetlere yoğunlukla yaz aylarında odaklanabildiklerini açıkça ifade etmektedir. Shin ve Jung (2014)'e göre öğrencilerin küreselleşen işgücü karmaşıklığına hazırlıklı olabilmeleri için günümüz akademisyenlerden yenilikçi öğretim yöntemlerini takip etmeleri, dijital araç ve platformları kullandıkları eğitim sistemlerine entegre etmeleri bekleniyor. “Bu değişim, akademisyenler üzerindeki talepleri yoğunlaştırmış, sürekli mesleki gelişim gerektirmiş ve zaten oldukça yüksek olan iş yüklerini artırmıştır.” (Hamzah, Abdul Manan, Mohtaram, Abdullah ve Abdul Aziz, 2025). Akademisyenlerin ruh sağlığı üzerine yapılan bir araştırma; yoğun öğretim baskısı, idari yükler ve araştırma yapma zorunluluğunun halihazırda akademisyenler üzerinde yüksek düzeyde stres ve tükenmişlik yarattığını ortaya koymaktadır (Urbina-Garcia, 2020). Yaz dönemlerinin akademik takvime dahil edilerek derslerin koyulmasının, öğretim elemanlarında zihinsel ve fiziksel yıpranmanın artıracacağı, motivasyon kaybı yaratacağı ve bu durumun bilimsel araştırma çıktılarında ciddi bir düşüşe neden olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbaba-Altun, S., Aydın, A. ve Kavak, Y. (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007)*. Yükseköğretim Kurulu.
- Arslan, M. (2005). Cumhuriyet dönemi üniversite reformları bağlamında üniversitelerimizde demokratiklik tartışmaları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(18), 23–49.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. basım). Pegem Akademi.
- Ceylan Şaşmaz, E., & Öğüldü, E. (2024). Üniversite öğrencilerinin mesleki eğitime yönelik tutumlarının iş bulma kaygısına etkisi. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 11(114), 2772-2780.
- Coşkun, R., Altunışık, R., & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı*. Sakarya.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K. & Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 4(1), 95-107.

- Dağlı, A. (2006). 2547 sayılı yüksek öğretim kanunu ve öğretmen yetiştiren kurumların üniversitelere devredilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(18) 44–53.
- Hamzah, F. B., Abdul Manan, D. I., Mohtaram, S., Abdullah, N. M., & Abdul Aziz, M. A. (2025). Exhausted minds, passionate hearts: The silent struggle of academic burnout. *Journal of Applied Science, Engineering, Technology, and Education*, 7(2), 365–376. <https://doi.org/10.35877/454RI.asci4106>
- Hayırlı, O. (2025). The analysis of the credit system at universities in Turkey: Graduation in three years. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 15(3), 1941–1948. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1548734>
- Iglesias, P., & Tejada, J. (2024). Practice as research through inquiry-based learning: A pedagogical intervention with music students in higher education. *Education Sciences*, 14(7), 738.
- Karavar, H., & Efilti Atay, S. (2022). 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Kurulunun dönem basınında temsili (1980–1981). *Yükseköğretim Dergisi*, 12(2), 217–226.
- López-Íñiguez, G., & Bennett, D. (2021). Broadening student musicians' career horizons: The importance of being and becoming a learner in higher education. *International Journal of Music Education*, 39(2), 175–193. <https://doi.org/10.1177/0255761421989111>
- Mansur, C. (2025). *Çağdaş dönem Türk eserlerinin piyano eğitimi ekseninde incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expended sourcebook*. (2nd ed.). Sage.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Sage.
- Riaño, M. E., & Arriaga, C. (2017). The musical practice from the reflection and action in the initial teacher training. *Ensayos, Revista de la Facultad de Educación de Albacete*, 32(1), 151–161. <https://doi.org/10.18239/ensayos.v32i1.1345>
- Shin, J. C., & Jung, J. (2014). Academics job satisfaction and job stress across countries in the changing academic environments. *Higher Education*, 67(5), 603–620. <https://doi.org/10.1007/S10734-013-9668-Y>
- Urbina-Garcia, A. (2020). What do we know about university academics' mental health? A systematic literature review. *Stress and Health*, 36(5), 563–585.
- Wiggins, J. (2007). Authentic practice and process in music teacher education. *Music Educators Journal*, 93(3), 36–42. <https://doi.org/10.1177/002743210709300318>
- Yılmaz, O. (2015). Türkiye ve Kazakistan'da okutulan Türkçe öğretmenliği lisans programlarının karşılaştırılması üzerine bir çalışma. *Journal of Education Faculty*, 16(2), 184–203. <https://doi.org/10.17556/JEF.96207>
- Yükseköğretim Kurulu (1998). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <https://www.yok.gov.tr/documents/documents/68f1e1368194c.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <https://www.yok.gov.tr/documents/documents/68f1dc912d8a0.pdf>

- Yükseköğretim Kurulu (2025, Ekim). *Lisans eğitiminin 3 yıla indirilecek olmasından veliler ve öğrenciler memnun*. Yükseköğretim Kurulu. <https://www.yok.gov.tr/tr/news/lisans-egitiminin-3-yila-indirilecek-olmasindan-veliler-ve-ogrenciler-memnun-zBMLK>
- Yükseköğretim Kurulu (2018). *Müzik öğretmenliği lisans programı*. https://www.memurlar.net/common/news/documents/749268/muzik_ogretmenligi_lisans_programi.pdf
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK), (2023). *YÖK'ün tarihçesi*. <https://www.yok.gov.tr/tr/page/tarihce-EvY7m>
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK), (2024). *Yükseköğretimde yeni düzenlemelere ilişkin açıklamalar*. <https://www.yok.gov.tr/tr/news/yuksekogretim-kurulu-baskani-ozvardan-onemli-aciklamalar-S68QC>
- Yüksel, İ. (2012). The current developments in teacher education in Turkey on the threshold of European Union. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(8). http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_2_No_8_Special_Issue_April_2012/6.pdf